

**МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ТА БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Університету,
протокол № 3 від 29.02.2024

Голова Вченої ради

Олег ПАДАЛКА

Вводиться в дію наказом Ректора
Міжнародного європейського
університету

«29» 02 2024 № 15-09

**ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ВТОРИННОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«КЛІНІЧНА ОНКОЛОГІЯ»**

Галузь знань:	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність:	222 Медицина
Складник освіти:	Післядипломна освіта, вторинна спеціалізація
Цільова група:	Лікарі, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, лабораторного, медико-профілактичного, медико-психологічного профілю; лікарі-онкологи клінічні, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Професійна кваліфікація:	Лікар-спеціаліст

Київ – 2024

ПЕРЕДМОВА

Програму циклу вторинної спеціалізації зі спеціальності «Клінічна онкологія» складено робочою групою за наказом ректора Міжнародного європейського університету відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями, Наказу МОЗ України «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами) від 22.07.1996 № 166.

Керівник робочої групи:

Колеснік О.П. – д.м.н., професор, професор кафедри хірургічних хвороб з курсом анестезіології та інтенсивної терапії Міжнародного європейського університету.

Робоча група:

1. Войленко О.А. – д.м.н., старший дослідник, професор кафедри хірургічних хвороб з курсом анестезіології та інтенсивної терапії Міжнародного європейського університету.

2. Хурані І.Ф. – д.м.н., доцент, професор кафедри хірургічних хвороб з курсом анестезіології та інтенсивної терапії Міжнародного європейського університету.

Рецензії-відгуки:

1. Бондарев Р.В. – д.м.н., професор, завідувач кафедри хірургічних хвороб з курсом анестезіології та інтенсивної терапії Міжнародного європейського університету.

2. Нашеда С. В. – к.м.н. , доцент кафедри хірургічних хвороб з курсом анестезіології та інтенсивної терапії Міжнародного європейського університету.

I. ВСТУП

1. Післядипломна освіта: основним завданням циклів спеціалізації є отримання та удосконалення професійних знань і навичок шляхом оновлення наявних та отримання нових теоретичних і практичних знань, необхідністю освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, необхідністю вивчення світового досвіду.

2. Попередня освіта перелік освітніх програм: лікарі, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, лабораторного, медико-профілактичного, медико-психологічного профілю; лікарі-онкологи клінічні, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю згідно наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями».

3. Програма підготовки з підвищення кваліфікації – проходження циклу спеціалізації за спеціальністю «Клінічна онкологія» проводиться за програмою підготовки, затвердженою Вченою радою Міжнародного європейського університету, та розробленими на їх основі робочими програмами та навчальними планами затвердженими на Вченій раді Навчально-наукового інституту післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку.

4. Слухачі, які виконали навчальний план та програму спеціалізації, підлягають атестації на визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста зі спеціальності «Клінічна онкологія».

II. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	Післядипломна освіта, вторинна спеціалізація
Спеціальність	Клінічна онкологія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Лікарі, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, лабораторного, медико-профілактичного, медико-психологічного профілю; лікарі-онкологи клінічні, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Форма проходження	Очна, дистанційна з використанням комп'ютерних технологій у режимі реального часу
Мова	Українська
Академічні права	Робота на посадах лікар-спеціаліст за спеціальністю «Клінічна онкологія» у лікарняних закладах та закладах охорони здоров'я. Безперервний професійний розвиток, цикли тематичного удосконалення
Моніторинг та оцінювання	Наказ МОЗ України від 22.02.2019 № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (із змінами), Наказ МОЗ України від 22.07.1996 № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами)
Обсяг програми	<ul style="list-style-type: none"> • 9 місяців (1404 годин / 46,8 кредитів ЄКТС) для лікарів, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, лабораторного, медико-профілактичного, медико-психологічного профілю; • 3 місяці (468 годин / 15,6 кредитів ЄКТС) для лікарів онкологів-клінічних, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю

III. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю 222 «Медицина» на рівні лікаря-спеціаліста, застосовуючи теоретичні знання, практичні навички та вміння з метою надання фахової високоякісної медичної допомоги.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.</p> <p>ЗК4. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.</p> <p>ЗК5. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.</p> <p>ЗК6. Спроможність усно та письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.</p> <p>ЗК7. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.</p> <p>ЗК8. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та автономних дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Уміння визнавати власні помилки та запобігати їм, мінімізувати негативні наслідки.</p> <p>ЗК11. Спроможність до організації правового забезпечення та менеджменту професійної діяльності.</p> <p>ЗК12. Спроможність працювати в команді.</p> <p>ЗК13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами.</p> <p>ЗК14. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.</p> <p>ЗК15. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і життя пацієнтів.</p> <p>ЗК16. Знання показань, протипоказань, побічних дій і лікарських взаємодій препаратів, які використовуються в</p>

	<p>лікарській практиці.</p> <p>ЗК17. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ЗК18. Спроможність інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>ЗК19. Спроможність діагностувати захворювання пацієнта: визначати попередній, клінічний, заключний, супутній діагноз, невідкладні стани.</p>
<p>Фахові (професійні) компетентності, ФК</p>	<p>ФК1. Уміння збирати та оцінювати медичну інформацію про онкологічного пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ФК2. Визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень, згідно онкологічних протоколів та оцінки їх результатів.</p> <p>ФК3. Здатність до оцінки повноти обстежень у відповідності до онкологічних протоколів і підготовки хворого до мультидисциплінарного консилиуму.</p> <p>ФК4. Спроможність до визначення необхідності режиму життєдіяльності хворого під час проведення комплексної програми обстеження та лікування.</p> <p>ФК5. Визначення поетапності проведення комплексного лікування та профілактики можливих ускладнень при проведенні лікування.</p> <p>ФК6. Передбачення та діагностування невідкладних станів у процесі проведення діагностичних та лікувальних заходів.</p> <p>ФК7. Планування та виконання діагностичних та лікувальних медичних маніпуляцій.</p> <p>ФК8. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>ФК9. Проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.</p> <p>ФК10. Проведення експертизи працездатності.</p> <p>ФК11. Оформлення нормативної медичної документації та внесення її до електронного реєстру НСЗУ наданих послуг згідно пакетам.</p> <p>ФК12. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.</p> <p>ФК13. Дотримання професійної та академічної доброчесності, здатність нести відповідальність за достовірність наданої інформації.</p>

За результатами опанування програми з вторинної спеціалізації з

циклу спеціалізації «Клінічна онкологія» лікар досягає таких програмних результатів навчання:

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН1	Знати чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію онкологічної допомоги населенню, в тому числі швидкої та невідкладної медичної допомоги.
ПРН2	Знати основи права в медицині; права, обов'язки та відповідальність лікаря-онколога; вміти оцінювати показники роботи закладів охорони здоров'я; знати організацію роботи лікарсько-консультативної та медико-соціальної експертної комісії; дотримуватись принципів медичної деонтології.
ПРН3	Знати сучасну статистику, епідеміологію, клінічну і морфологічну класифікацію злоякісних новоутворень; основи нормальної та патологічної анатомії, фізіології, кровотворення та гемостазу, імунології та фармакології.
ПРН4	Знати етіологію, патогенез пухлин, закономірності їх метастазування; профілактику, клініку, діагностику, лікування, реабілітацію та диспансеризацію онкологічних хворих; загальні та спеціальні методи дослідження, роль та значення біопсії в онкології.
ПРН5	Знати показання та протипоказання до медикаментозного лікування в комплексному і комбінованому лікуванні; здійснювати нагляд запобіжними реакціями/діями лікарських засобів.
ПРН6	Вміти застосовувати сучасні методи профілактики, діагностики, лікування, реабілітації та диспансеризації онкологічних хворих, надавати їм швидку невідкладну медичну допомогу.
ПРН7	Вміти планувати роботу та аналізувати її результати, керувати роботою середнього медичного персоналу.
ПРН8	Вміти отримати інформацію про захворювання, виявляти загальні і специфічні предиктори ураження, оцінювати важкість стану хворого, інтерпретувати дані спеціальних методів дослідження (лабораторних, рентгенологічних, ультразвукових, радіоізотопних, дерматоскопії), виконувати деякі дослідження з біопсією (ректороманоскопію, ультрасонографію).
ПРН9	Вміти визначати показання до госпіталізації, організувати її відповідно до стану хворого, провести диференціальну діагностику пухлин основних локалізацій, обґрунтувати клінічний діагноз, схему, план і тактику лікування хворих, показання і протипоказання до комплексного лікування з визначенням поетапності хірургічного, променевого та медикаментозного лікування.
ПРН10	Вміти оформлювати необхідну медичну документацію, передбачену законодавством з охорони здоров'я

ПРН11	Володіти методами комп'ютерної обробки медичних та статистичних даних, вміти працювати на сучасних персональних комп'ютерах.
ПРН12	Брати участь в організації протиракової пропаганди, поширювати медичні знання з проблем онкології серед населення, лікарів первинної ланки медичної допомоги з питань профілактики, ранньої діагностики злоякісних захворювань.
ПРН13	Брати участь в роботі протиракових експертних комісій, працювати в тісному контакті з лікарями інших спеціальностей, проводити консультації за їх направленнями.
ПРН14	Знати, вміти аналізувати та узагальнювати сучасну літературу за фахом, постійно удосконалювати свій професійний рівень.

ІV. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ З ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «КЛІНІЧНА ОНКОЛОГІЯ»

4.1. Для лікарів, які закінчили інтернатуру за однією з лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, лабораторного, медико-профілактичного, медико-психологічного профілю (9 місяців / 1404 годин / 46,8 кредитів ЄКТС):

Код	Компоненти освітньої програми	К-сть кредитів/ годин	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти			
ОК 1	Організація онкологічної допомоги населенню України. Профілактика та скринінг раку. Канцерогени воєнного часу	1,3/40	залік
ОК 2	Етіологія пухлин, канцерогенез. Основи теоретичної та експериментальної онкології	0,8/24	залік
ОК 3	Принципи діагностики онкологічних захворювань. Лабораторні дослідження в онкології. Ендоскопічні дослідження в онкології	3,1/92	залік
ОК 4	Загальні принципи лікування онкологічних захворювань: хірургічні; променевої терапії; медикаментозні: хіміо-, тергетна-, імунотерапія	3,3/98	залік
ОК 5	Пухлини голови та ший	2,9/86	залік
ОК 6	Пухлини органів грудної порожнини	4,1/124	залік
ОК 7	Пухлини органів черевної порожнини	4,5/136	залік
ОК 8	Заочеревинні неорганні пухлини	2,3/68	залік
ОК 9	Пухлини жіночих статевих органів	3,7/112	залік
ОК 10	Пухлини сечостатевої системи	3,6/108	залік
ОК 11	Пухлини шкіри	2,4/72	залік
ОК 12	Пухлини кісток та м'яких тканин	1,9/58	залік
ОК 13	Пухлини системи кровотворення	2,5/74	залік

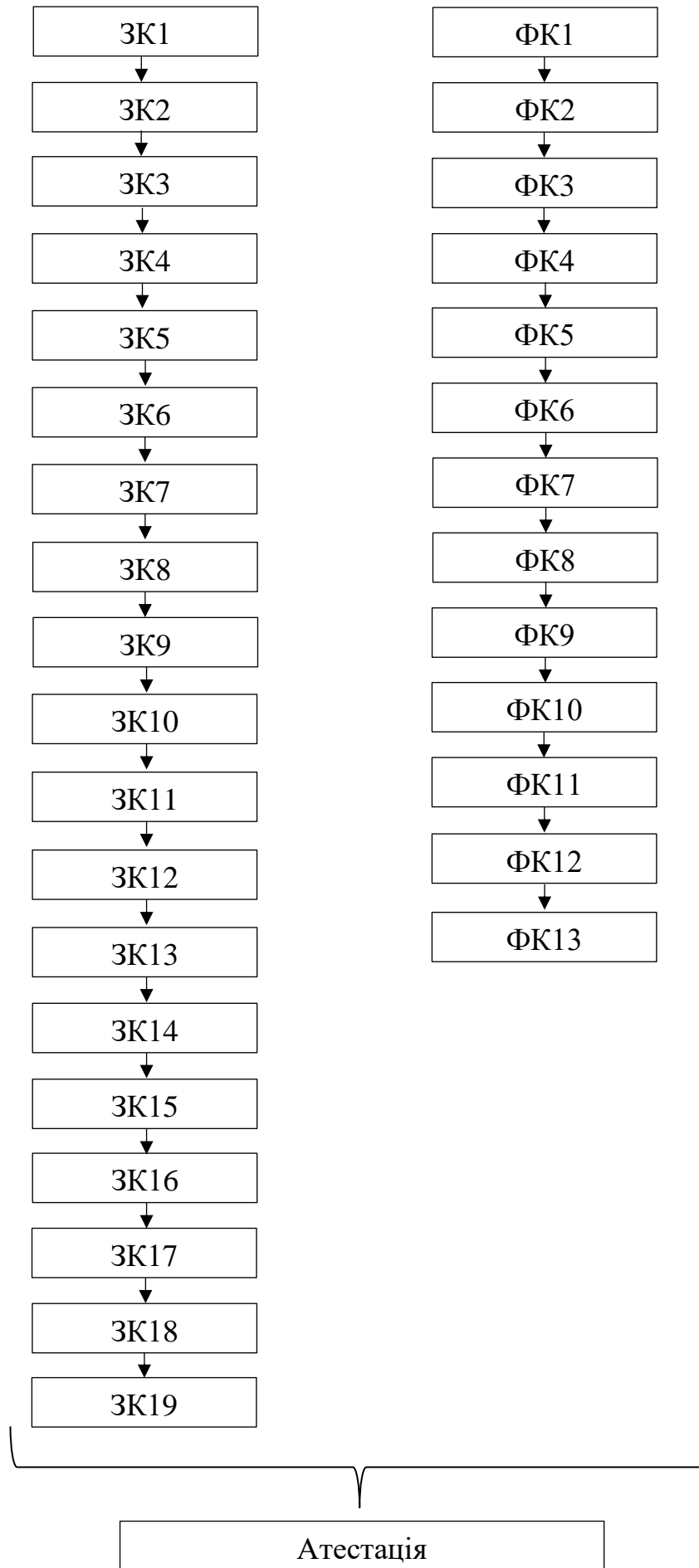
ОК 14	Пухлини у дітей	3,5/106	залік
ОК 15	Пухлини грудної залози	3,7/110	залік
ОК 16	Злоякісні пухлини ендокринної системи	3,2/96	залік
Разом		46,8/1404	

4.2. Для лікарів онкологів-клінічних, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю (3 місяців / 468 годин / 15,6 кредитів ЄКТС):

Код	Компоненти освітньої програми	К-сть кредитів/ годин	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти			
ОК 1	Організація онкологічної допомоги населенню України. Профілактика та скринінг раку. Канцерогени воєнного часу	0,5/14	залік
ОК 2	Етіологія пухлин, канцерогенез. Основи теоретичної та експериментальної онкології	0,4/12	залік
ОК 3	Принципи діагностики онкологічних захворювань. Лабораторні дослідження в онкології. Ендоскопічні дослідження в онкології	1,1/32	залік
ОК 4	Загальні принципи лікування онкологічних захворювань: хірургічні; променевої терапії; медикаментозні: хіміо-, тергетна-, імунотерапія	1,1/32	залік
ОК 5	Пухлини голови та шиї	0,9/28	залік
ОК 6	Пухлини органів грудної порожнини	1,4/42	залік
ОК 7	Пухлини органів черевної порожнини	1,5/46	залік
ОК 8	Заочеревинні неорганні пухлини	0,7/22	залік
ОК 9	Пухлини жіночих статевих органів	1,2/36	залік
ОК 10	Пухлини сечостатевої системи	1,2/36	залік
ОК 11	Пухлини шкіри	0,8/24	залік
ОК 12	Пухлини кісток та м'яких тканин	0,6/18	залік
ОК 13	Пухлини системи кровотворення	0,8/24	залік
ОК 14	Пухлини у дітей	1,2/36	залік

ОК 15	Пухлини грудної залози	1,1/34	залік
ОК 16	Злоякісні пухлини ендокринної системи	1,1/32	залік
Разом		15,6/468	

V. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

VI. АТЕСТАЦІЯ

Атестація на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання зі спеціальності «Клінічна онкологія» підлягають особи, що пройшли цикл спеціалізації. Склад атестаційної комісії, яка проводить атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікар-спеціаліст формується Міжнародним європейським університетом.

До атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання зі спеціальності «Клінічна онкологія», допускаються слухачі які повністю виконали програму підготовки.

Допуск до проведення атестації для визначення знань та практичних навичок оформлюється наказом ректора закладу вищої освіти.

Атестація лікарів включає:

- 1) іспит з оволодіння практичними навичками;
- 2) співбесіда.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-ти бальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 1–2 – «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами.

Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, атестація.

За результатами атестації з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» комісія приймає такі рішення: присвоїти або відмовити у присвоєнні звання «лікар-спеціаліст» з конкретної лікарської спеціальності. За результатами успішної атестації на підставі рішення атестаційної комісії лікарям видається сертифікат встановленого зразка.

VII. ЛІТЕРАТУРА

1. Рак в Україні, 2017-2018: захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби // під ред. С.О.Шалімова. Бюлетень національного канцер-реєстру України. 2019.- №6. – 97с.
2. Фільченков А.А., Стойка П.С. Апоптоз і рак: від теорії до практики. Тернопіль: ТДМУ.- 2020.- 524с.
3. Holland Frei cancer medicine, 8th ed. / editors, Waun Ki Hong [et al.]. – People's Medical Publishing House-USA, 2020. – P. 959-998.
4. Jarl J Time characteristics of the effect of alcohol cessation on the risk of stomach cancer--a meta-analysis., Heckley G, Brummer J, Gerdtham UG. BMC Public Health. 2019 Jun 20;13:600.
5. Sundaram S, Obesity, metabolism and the microenvironment: Links to cancer. Sundaram S Johnson AR, Makowski L. J Carcinog. 2019 Oct 9;12:19.
6. Ковальов О.О. , Симптоматична та підтримуюча терапія в онкології, практичний посібник, 2020 Київ «Саммит-книга»
7. Ковальов О.О. Святенко Т.В., Шкіряні ускладнення терапії раку, практичний посібник, 2020 Київ «Саммит-книга»
8. Ковальов О.О. Синдром портальної гіпертензії, практичний посібник, 2020 Київ «Саммит-книга»
9. Волошина І.М., Пушина О.С., Волошина Н.М., Аспекти взаємодії фахівців первинної ланки, як єдиної команди по наданню медичної допомоги. – Пацієнт-орієнтована допомога у загальній лікарській практиці – збірник праць – 2021, С.30-33.
10. Noto H Cancer risk in diabetic patients treated with metformin: a systematic review and meta-analysis. Noto H, Goto A, Tsujimoto T, Noda M. PLoS One. 2022;7(3):e33411
11. Kimman M The burden of cancer in member countries of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). Kimman M, Norman R, Jan S, Kingston D, Woodward M. Asian Pac J Cancer Prev. 2022;13(2):411-20.
12. Ковалев А.А., Постгеномна ера та досягнення торгентової онкотерапії - Приватний лікар – 2020.- №1(34)-С.3-5.
13. Ковалев А.А., Нові пріоритети, нові результати, нові очікування. ч.2., Імунотерапія рака та перспективи клінічної онкології - Приватний лікар – 2021.- №2(35)-С.3-5.
14. О.О. Ковальов. Всеукраїнська освітня платформа «Школа сучасної онкології» – навчальні програми, адаптовані до майбутнього. Здоров'я України Тематичний номер Онкологія. Гематологія. Хіміотерапія

№ 1 (80) 2023 р. С.21-22.

15. О.О. Ковальов Атмосферні канцерогени та рак під час війни в Україні Тематичний номер «Онкологія. Гематологія. Хіміотерапія» № 2 (81) 2023 р.С. 14-15.

16. Волошина Н.М., Ковальов О.О., Пащенко С.М., Необхідність підвищення знань по скринінгу раку шийки матки лікарям сімейної медицини – Збірник наукових праць – 2019. с.27-31.

17. І.Б. Щепотін. Захворюваність населення України на злоякісні новоутворення травного каналу після аварії на ЧАЕС.- Клінічна онкологія №2, 2019. С.12-20.

18. М. В. Сатир. Можливості різних методів променевої діагностики для виявлення кісткових метастазів у пацієнтів з онкологічними захворюваннями.- Клиническая онкология. №2, 2019. С.157-162.

19. Онкологія (під ред. Білинського Б.Т., Стернюка Ю.М., Шпарика Я.В.) Підручник. Видання третє, доповнене, перероблене. Київ: Здоров'я.- 2020. – 527с.

20. Р.Р. Ярема. Інтраопераційна гіпертермічна внутрішньочеревна хіміоперфузія в комбінованому лікуванні пацієнтів із місцево-поширеним та дисемінованим раком шлунка.- Клінічна онкологія. №2, 2021. С.38-45.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://rada.gov.ua/>

2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon.rada.gov.ua/>

3. Кабінет Міністрів України (урядовий портал) [Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>

4. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режимдоступу : <http://www.me.gov.ua/>

5. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режимдоступу: <http://www.moz.gov.ua/>